

Den fagra Wall-pigan

Det var en gång en konung, som hade en enda dotter. Hon var vän och blid, så att hon älskades af alla som sågo henne. Konungens gemål, drottningen, egde likaledes en enda dotter; men denna var stygg till utseende och elak till sinnesart, så att hon af ingen var väl omtalad. Häröfver bar drottningen en stor harm i sitt sinne, och unnade konunga-dottern intet godt. När nu konungen var död, blef drottningen mycket elak emot sin styfdotter, och satte henne till allehanda ringa sysslor. Men den stackars flickan klagade aldrig, utan var städse tålig och undergifven.

Det hände sig en dag, att drottningen skickade sin styfdotter upp på loftet, för att vakta säd. Medan hon nu satt och vaktade, kommo himmelens små foglar, och foro qvittrande omkring sädes-högen, såsom hade de velat begära några korn. Då gjordes det konunga-dottern ondt om de små djuren, och hon kastade till dem säd utur bingen. Hon sade: »stackare mina små foglar! J ären så hungriga. Här hafven J korn, plocken snällt, och äten eder mätta». När nu sparfvarne hade ätit, flögo de bort, satte sig på taket, och lade råd huru de skulle löna jungfrun för hennes goda hjerta. Då mälte den ena fogeln: »jag gifver henne, att hvarje gång hon trådar på marken skall der vexa röda rosor». Den andre sade: »jag gifver, att hon skall bli fagrare och fagrare för hvarje dag hon lefver». »Och jag», tillade den tredje, »vill gifva henne, att hvar gång hon ler skall en röd guld-ring komma ur hennes munn». Så taladt, flögo de sin kos; men allt gick i fullbordan såsom foglarne hade sagt, och ifrån den dagen var konunga-dottern ännu älskligare än tillföre, så att vänare vif icke stod att finna, sökte man ock i sju konunga-riken.

När drottningen förnam allt detta, blef hon ännu mera afundsam än tillföre, och öfverlade med sig sjelf huru hennes dotter skulle blifva lika fager som sin syster. I sådan afsigt sände hon prinsessan att likaledes vakta säd uppe i loftet. Flickan

gick, ehuru hon bar stor harm, att man gifvit henne så ringa göromål. När hon nu vaktade som bäst, kommo himmelens foglar, och foro qvittrande omkring sädes-högen, såsom hade de velat begära några korn. Då rann sinnet till hos den elaka jungfrun; hon fattade sop-qvasten, jagade bort de små foglarne, och sade med vredesmod: »hvad viljen J här, J stygga foglar! icke kunnen J tänka, att en förnäm jungfru, såsom jag, skulle smutsa sina händer att gifva eder mat?» Sparfvarne flögo nu sin kos, satte sig på taket, och lade råd huru de skulle löna den elaka prinsessan för hennes hårda ord. Då sade den ena: »jag gifver henne, att hvarje gång hon trådar på marken skall der vexe tistel och törne.» Den andra sade: »jag gifver, att hon skall blifva ledare och ledare för hvarje dag hon lefver». »Och jag», tillade den tredje, »vill gifva henne, att hvarje gång hon skrattar skola tåssor och grodor hoppa ur hennes munn». Så ordadt, flögo de sin kos; men allt gick i fullbordan såsom sparfvarne hade sagt, och ifrån den dagen blef drottningens dotter ännu mycket ledare till åsyn, och styggare till sinnes-art, än hon tillföre hade varit.

Styfmodern och hennes elaka dotter kunde nu icke längre lida, att se den fagra konunga-dottern för sina ögon, utan satte henne att valla få i skogen. Den stackars jungfrun fick så vanka omkring i marken, såsom andra vallpigor, och det tycktes henne ofta att hon led stor nöd och oförrätt. Men den elaka prinsessan stannade hos sin mor på kungs-gården, och gladdes i sitt falska hjerta, att ingen fick se den väna konunga-dottern, eller förnimma om hennes skönhet.

Det hände sig en dag, att den fagra vallpigan, satt i skogen och stickade på en vante, medan hennes få gick i bet. Då kommo några unger-svenner farande förbi. När de fingo se den väna mön, der hon satt och sömmade så trägen, blefvo de mycket betagna af hennes fågring, gingo fram, helsade höfviskt, och sporde: »hvi sitter sköna jungfrun här och stickar så fliteligen?» Konunga-dottren qvad:

»Napp, Napp, i vant', jag tänker få kungens son af Danemark.»

Vid detta tal blefvo svennerna förundrade, och bådo mön följa med till kungs-gården. Men jungfrun ville icke lyssna till deras tal, utan gaf dem röda guld-ringar, att de skulle lemna henne i frid. Svennerna drogo derefter sina färde, och kommo hem. Men de kunde icke tröttna att förtälja om den fagra vallpigan, som mött dem i skogen, och så blef mycket taladt öfver hela kungsgården om hennes vänlek och rikedom.

När allt detta kom för den unga konunga-sonen, fick han en häftig åtrå att se den fagra jungfrun, och förnimma om allt var sanning, såsom svennerna hade förtäljt. Han drog nu på jagt med sina hökar och hundar, och kom långt bort i skogen, till stället hvarest konunga-dottern satt och stickade på sin vante. Prinsen gick fram, helsade höfviskt, och sporde: »hvi sitten J här sköna jungfru, och sömmen så fliteligen?» Mön qvad:»Napp, Napp, i vant', jag tänker få kungens son af Danmark.»

När konunga-sonen hörde detta, blef han underlig till mods, och frågade om icke vallpigan ville följa honom hem till hans gård. Då log prinsessan; i detsamma föll en röd guldring ut ur hennes munn, och vid hon reste sig för att gå, se, då runno röda rosor upp i hennes fot-spår. Nu vändes konunga-sonens hug till henne, så att han bekände hvem han var, och sporde om icke den unga mön ville blifva hans drottning. Prinsessan jakade härtill, och lät honom tillika förstå, att hon icke var ringare än han till ätt och härkomst. Derefter drogo de samman till kungs-gården, och konunga-dottern blef prinsens gemål. Men alla unnade henne godt, och konunga-sonen höll henne kär framför allt annat i verlden.

Vid dessa tidningar blef den elaka styfmodern ännu mera afundsam i sitt hjerta, och tänkte icke så mycket på någonting, som huru hon skulle kunna vålla sin styfdotters ofärd, och göra sin egen dotter till drottning i hennes ställe. Då hände sig att der blef ett stort krig, så att konunga-sonen måste fara bort; men drottningen var hafvande, och skulle falla i barn-säng. Nu passade styfmodern tillfälle,

drog hän till kungs-gården, och visade sig mycket vänlig emot alla. Men när den unga drottningen blef sjuk, och ingen var hos henne, for styfmodern med svek, lade sin egen dotter i hennes ställe, och förbytte den rätta drottningen till en liten and, som låg och samm i elfven utanför kungs-gården.

Någon tid derefter var örliget till ända, och den unga konungen drog hem, full af längtan att återse sin fagra brud. När han nu kom i sof-stugan, och fann den leda styf-systemern på bädden, blef han mycket sorgsen, och sporde hvi hans gemål blifvit så förändrad till utseende. Den svekfulla styfmodern var genast redo, och svarade: 'det kommer sig af hennes sjukdom, och går väl öfver'. Konungen sporde ytterligare: »fordom runno gull-ringar fram hvarje gång min drottning log, nu rinna tåssor och grodor; fordom växte röda rosor i hennes spår, nu växa tistel och törne: hvad månede vara orsak till allt detta?» Men den elaka drottningen lade snällt sina ord, och svarade: 'sådan hon är, blifver hon, och icke annorlunda, intill dess att konungen kan taga blod af en liten and, som simmar omkring i elfven'. Konungen sporde: »huru skall jag kunna få blod af den anden?» Styfmodern sade: 'jo, det skall tagas emellan ny och nedan'. Konungen gaf nu befallning, att man skulle fånga den lilla anden; men fogeln undkom alla snaror, huru de ock månede läggas.

Om Thursdags-natten, medan alla lågo i sin sömn, märkte väktarena huru en hvit hamn, som i allo liknade drottningen, steg upp ur elfven och gick in i köket. Prinsessan hade egt en liten hund, som hon mycket älskade. Han kallades *Nappe*. När hon nu kom in i steger-huset, qvad hon:»Nappe lille! min hund, har nu någon mat att ge mig i qväll?»

'Nej men, har jag inte så, min fru!' svarade hunden.

Konunga-dottern qvad:»Troll-packan sofver väl hos min lille unge prins, på högan loft?»

'Ja men, gör hon så, min fru!' sade hunden. Konunga-dottern

sade åter:

»Nu kommer jag här ännu två Thursdags-qvällar, och sedan aldrig mer.» Derefter suckade hon tungt, gick ned till elfven, och förbyttes i en liten and, såsom tillförene.

Nästa Thursdags-natt aflopp allt på samma sätt. Sedan folket gått till hvila, märkte väktarena en hvit skepnad, som steg upp ur elfven och gick in i köket. Såsom nu alla höllo den unga drottningen kär, undrade de mycket häröfver, och gingo hemligen att lyssna hvad hon skulle säga och göra. Men när konunga-dottern kommit in i steger-huset, qvad hon:»Nappe lille! min hund,har du någon mat att ge mig i qväll?»

'Nej men, har jag inte så, min fru!' svarade hunden.

Konunga-dottern sporde åter:»Troll-packan sofver väl hos min lille unge prins, på högan loft?»

'Ja men, gör hon så, min fru!' sade hunden.

Drottningen fortfor: »nu kommer jag här ännu en Thursdags-qväll, och sedan aldrig mer». Derefter begynte hon bitterligen gråta, och återvände till elfven, hvarest hon förbyttes till en liten and, som lekte om uti vattnet. Men när männen förnummo allt detta, kom det dem underligt före, så att de gingo lönligen till sin herre, och förtäljde honom hvad de hade hört och sett. Då föll konungen i djupa tankar, och tillsade väktarena att sända honom bud, när skepnaden skulle visa sig för tredje gången.

Tredje Thursdags-natten, sedan alla gått till hvila, steg konunga-dottern åter upp ur vattnet, och gick fram till kungsgården. När hon kommit in i steger-huset, såsom hennes sed var, talade hon till sin hund, och qvad:»Nappe lille! min hund,har du någon mat att ge mig i qväll?»

'Nej men, har jag inte så, min fru!' svarade hunden. Konunga-dottern sporde åter:»Troll-packan sofver väl hos min lille

unge prins, på högan loft?» 'Ja men, gör hon så, min fru!' svarade hunden.

Då suckade drottningen tungt, och sade: »nu kommer jag här aldrig mer.» Derefter begynte hon bitterligen gråta, och gick ut för att vända tillbaka ned i elfven. Men konungen hade stått bakom dörren, och lyssnat till deras samtal. Vid nu skepnaden skulle gå sina färde, tog han sin silf-bodda knif och sårade hennes venstra lill-finger, så att der kom fram tre droppar blod. Då häfdes förtrollningen, drottningen vaknade såsom ur en svår dröm, och sade: »hå! hå! stod *du* der?» Derefter föll hon med glädje sin man om halsen, och han bar henne upp på högan loft till hennes jungfru-stuga.

Den unga konunga-dottern förtäljde nu sin gemål allt hvad henne hade vederfarits, och de glädde sig af hjertat att åter få ega hvarandra. Konungen gick så in till styfmodern, der hon satt vid sin dotters säng; men den falska drottningen hade barnet på sin arm, och låtsade vara mycket svag efter sin sjukdom. När nu konungen kom in, helsade han den gamla troll-qvinnan, och sporde: »om någon ville förgöra min sjuka drottning, och kasta henne i elfven, – säg mig, hvad vore han väl värd för lön?» Den elaka styfmodern tänkte icke att hennes svek var förrådt, utan svarade genast: »jo, den vore väl värd att läggas i en spik-tunna, och rullas utföre berget.» Då blef konungen vred, steg upp, och sade: »så har du nu dömt din egen dom, och det skall gå dig såsom du sjelf har sagt.» Trollpackan blef så lagd i en spik-tunna, och rullad utför berget, och hennes dotter, den falska drottningen, fick göra samma färd. Men konungen tog sin rätta drottning, och lefde med henne i frid och lycka. Sedan var jag inte med längre.